

ELINDULT A „KERE-CHANNEL”: BEKAMERÁZTAK EGY KERECSENSÓLYOM-FÉSZKET

Új valóságshow indul Magyarországon, ám ezúttal nem emberi „celebjelöltek” a szereplők, hanem egy pár fokozottan védett kerecsensólyom. A tét azonban itt sem kicsi, a szülők feladata azonban ez esetben valószínűleg sokkal nehezebb, mint egy megszokott valóságshow szereplőinek: öt tojás kiköltése, és a kikelt fiókák sikeres felnevelése, valamint felkészítése az önálló életre. Ráadásul nekik eközben még a napi betevőről is maguknak kell gondoskodniuk – az egész család számára. Ez a világon az első alkalom, hogy az érdeklődők ennek a ritka, veszélyeztetett fajnak a fészkelését követhetik nyomon a nap 24 órájában. A „kere-channel” a www.kerecsensolyom.mme.hu oldalon, a második projekt honlapján, a „webcam” menüpont alatt érhető el.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) által vezetett nemzetközi kerecsensólyom-védelmi LIFE program keretében a BNPI, a MAVIR, és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) szakemberei egy kerecsensólyom-pár fészket kamerázták be. A MAVIR nagyfeszültségű távvezeték hálózatának egyik oszlopán fészkelő pár életének megfigyelésével a szakemberek a kerecsenvédelmi program hatékonyabbá tételéhez szereznek új információkat. A kamerák és tartozékaik felrakása még március elején történt. Az oszlopra a kamerát és az azt működtető napelemcellákat, valamint az egyéb tartozékokat a szakemberek speciális, úgynevezett „FAM” védőruhában szerelték fel, mivel a vezetékek ez idő alatt is 400kV feszültség alatt voltak.

A madarak a szerelés időszakában a közeli oszlopok valamelyikéről figyeltek. Először március 8-án jelent meg a kamera képén az első madár, a hím, majd következő nap a tojó is megjelent. A sólyompár visszatérését a zavarás után segítette, hogy tavaly is ugyanitt költöttek, ez a megszokott a környezetük. A tojó hamarosan lerakta első tojását is, ami jelzi, hogy biztonságban érzik magukat, és nem zavarja őket a kamera. Jelenleg már öt tojás van a fészkekben, ami a maximumot jelenti. Ennél több tojást nem raknak a kerecsenek. A fiókák kikelése április közepén várható, akkortól kezdődik az igazán mozgalmas és izgalmas időszak a család – és a nézők – életében. Mint ahogy az egy igazi valóságshow-hoz illik, a kamerával való megfigyelés éjszaka is folyamatos. A madarak által nem érzékelhető infravörös fény világítja meg a fészket, és az eseményeket infrakamera rögzíti. A kép ilyenkor fekete-fehér. Eddig kerecsensólyom fészkek 24 órás online megfigyelését még sehol nem valósították meg.

Az információgyűjtésen túl, a fészkek kamerázás másik fontos célja a kerecsensólyom bemutatása, közel hozása minden érdeklődő számára, hiszen ezeket a madarakat általában kevesen ismerik, és még kevesebben találkoznak velük a természetben. Utóbbi nem meglepő, hiszen – bár a faj állománya enyhén növekszik hazánkban – a magyar állomány alig több, mint kétszáz párt számlál. Az eurázsiai elterjedésű kerecsensólyom világállományát 6-12 ezerre teszi a BirdLife legfrissebb becslése, de a Kárpát-medencén kívül mindenütt csökken a faj állománya. A probléma súlyát jelzi, hogy az elmúlt fél évben két nemzetközi természetvédelmi listán (a Bonni Egyezmény és az IUCN listáin) is magasabb védelmi kategóriába került a faj.

Hazánkban 1980-ban mindössze harminc párra becsülték az állományt, és az intenzív védelmi munka eredményeképpen állt meg a csökkenés, és emelkedett párok száma a mai szintre. Az alapvetően nyílt, füves tájak, sztyeppek, mezőgazdasági területek madaraként ismert kerecsensólyom elterjedési területének nyugati határa a Kárpát-medence. Számára Közép-Európában hazánkban található a legmegfelelőbb élőhelyek, így ez az alig több mint kétszáz

pár a régió legerősebb, és Európa – Ukrajna után – második legerősebb állománya. Megőrzésük az utókor számára ezért elsősorban Magyarország feladata, aminek eddig példamutatóan eleget tett. Az Európai Unió támogatásával 2006-ban indult első, majd a 2010-ben indult második nemzetközi kerecsensólyom-védelmi LIFE program az 1980-ban kezdődött védelmi munkának a folytatása. Az első programban magyar és szlovák, a másodikban pedig magyar, szlovák, romániai és bolgár állami, magán és civil szervezetek vettek, vesznek részt.

A fészekkamerázás csak az egyik eleme a második LIFE programnak. Emellett olyan gyakorlati természetvédelmi tevékenységek valósulnak meg, mint például a veszélyes közép feszültségű oszlopok szigetelése, fészekládák kihelyezése a fészket – más sólyomfélékhez hasonlóan – nem építő – kerecsensólymok számára, természetvédelmi tudatformálás a védelem szempontjából kiemelten fontos társadalmi csoportokban, a mezőgazdasági támogatások „kerecsenbaráttá” alakítása vagy éppen javaslat kidolgozása a szélérőművek és a kerecsensólymok közötti „konfliktus” megoldására.

További információk:

Fidlóczky József
LIFE projektvezető
BNPI
fidlojo@gmail.com
+36-30-349 5664

Iványi Krisztina
kommunikációs vezető
MAVIR ZRt.
media@mavir.hu
+36-1-304-1790

Bagyura János
Kerecsensólyom-védelmi program koordinátor
MME
+36-30-251-0884

